

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นเป้าหมายสำคัญของสังคมประชาธิปไตย ที่ยึดหลักการของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังจะเห็นได้จากหมวด 4 ว่าด้วยหน้าที่ของชาวไทยและหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐโดยเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นตามมาตรา 68 คือบุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมาตรา 76 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับซึ่งทั้ง 2 มาตราแสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมุ่งเน้นและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550) การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) เป็นกระบวนการทางการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ เช่น การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การลงประชามติ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง การรับสมัครเลือกตั้งเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ อันเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ ตลอดจนเกิดสำนึกในความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองและเกิดการตื่นตัวที่จะใช้สิทธิทางการเมืองหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง ด้วยความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม(สุจิต,2545:205-206) ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีความสำคัญต่อการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างยิ่ง สำหรับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าระบบการเมืองนั้นมีผลต่อลักษณะ และรูปแบบการสื่อสารทางการเมือง กล่าวคือ ในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้น รัฐบาล ประชาชน พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคมจะมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เรียกร้อง แสวงหาข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสารทางการเมือง ภายใต้บรรยากาศเช่นนี้ทำให้อุปสรรคการสื่อสารทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยเป็นการไหลของข้อมูลข่าวสารทางการเมืองแบบสองทาง(Two-ways Flow) ที่ประชาชนสามารถส่งผ่านความคิดเห็น ข้อเรียกร้อง หรือข้อมูลข่าวสารกลับไปยังรัฐบาลได้ และเป็นการไหลของข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในแนวตั้งผสมกับแนวนอน ขณะที่ระบบการเมืองแบบเผด็จการนั้น ประชาชนจะมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น หรือการสื่อสารทางการเมืองที่จำกัด โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ควบคุมการสื่อสารทางการเมืองของประชาชน ย่อมส่งผลให้รูปแบบของการสื่อสารทางการเมืองที่พบนั้นเป็นการไหลของข้อมูลข่าวสารทางการเมืองแบบทางเดียว (One-way Flow) คือ รัฐบาลจะเป็นผู้ส่งข่าวสารให้ประชาชนแต่เพียงฝ่ายเดียว และเป็นการไหลของข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในแนวตั้ง หรือแนวตั้ง คือ รัฐบาลจะเป็นผู้ส่งข่าวสารลงมาให้ประชาชนเพียงฝ่ายเดียว โดยทั่วไปมักจะถ่ายทอดแนวคิดและนโยบายทางการเมืองไปสู่ประชาชนด้วยวิธีการสื่อสารทางเดียว เพื่อรณรงค์หาเสียงผ่านสื่อต่างๆ ทั้งสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจเพื่อโน้มน้าวให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีให้การยอมรับและแสดงพฤติกรรมด้วยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้พรรคการเมืองที่ตนไว้วางใจ (ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณและเทียนชัย วงศ์ชัย

สุวรรณ, 2542) ในปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารให้สะดวก รวดเร็วขึ้น จึงทำให้การสื่อสารทางการเมืองทวีความเข้มข้นมากขึ้นด้วยโดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ที่ทวีความนิยมมาก ในขณะนี้ โลกปัจจุบันซึ่งเป็นโลกที่อยู่ภายใต้อำนาจอันยิ่งใหญ่ของรัฐบาล และโยงโยของธุรกิจขนาดใหญ่ อินเทอร์เน็ตเป็นเพียงสื่อเดียวในขณะนี้ที่ทำให้บุคคลธรรมดาสามารถแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากบุคคล หรือองค์กรใด ๆ ก่อน หรือต้องใช้ทุนอย่างมหาศาลเหมือนสื่อโทรทัศน์ ผู้ที่เชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ของตนเองเข้ากับระบบอินเทอร์เน็ตก็สามารถส่งสารใด ๆ ออก หรือรับสารใด ๆ เข้าได้อย่างอิสระ ดังนั้นการมีอินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นจึงเป็นเสมือนกับการทำลายศักยภาพของชนชั้นนำในการที่จะควบคุมการไหลของข่าวสารไปสู่ประชาชน (Pavlik, 1996 , p. 317) หรืออาจกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีการสื่อสารยุคใหม่ เช่น การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นอาจเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย และเสรีภาพที่มากกว่าเดิม กล่าวคือ ประชาชนสามารถที่จะนั่งอยู่ที่บ้านแล้วส่งความคิดเห็นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปยังรัฐบาล หรือผู้แทนราษฎรของพวกเขา เพื่อที่จะบอกว่าพวกเขาารู้สึกอย่างไรกับการทำงานของบุคคลเหล่านั้น ประชาธิปไตยสำหรับประชาชนก็จะมีค่ามากกว่าการเข้าไปหย่อนบัตรลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แล้วปล่อยให้ผู้ที่เราเลือกเข้าไปเป็นผู้แทนราษฎรทำอะไรกับประเทศของเราได้ จนกระทั่งครบ 4 ปีจึงมีการเลือกตั้งใหม่ นอกจากนี้แล้วอินเทอร์เน็ตยังเป็นสื่อชนิดแรกที่ทำให้หลักการประชาธิปไตยในเรื่องเสรีภาพในการพูด และการปกครองตนเองของประชาชนมีบทบาทมากขึ้น และอาจเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่มพลังทางสังคมกันได้ง่ายขึ้นอีกด้วย เนื่องจากการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น บุคคลสามารถที่จะมีการติดต่อสื่อสารกันได้ตลอดเวลา ทำให้เกิดสภาพที่ไม่คำนึงถึงสถานที่ทางกายภาพ และไม่คำนึงถึงเวลาขึ้น คนที่มีความเห็นคล้ายกัน หรือมีความสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันก็จะไปเกาะกลุ่มกันเกิดเป็นกลุ่มของชุมชนเทียม ตัวอย่าง กลุ่มผู้ที่มีความสนใจในเรื่องของการเมืองก็จะใช้ Usenews Group หรือใช้กระดานข่าว (Web Board) ที่มีหัวข้อเกี่ยวข้องกับการเมืองในเว็บไซต์แห่งใดแห่งหนึ่งเข้าไปพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมด้วยกันตามเวลาที่ต้องการจนเกิดจิตสำนึกความเป็นชุมชนเดียวกัน ทั้ง ๆ ที่สังกัดอยู่ในสังคมที่ต่างกัน เช่น อยู่คนละประเทศ คนละเมือง เป็นต้น Robert A.Dahl (อ้างใน Bruce Bimber, “The Internet and Political Transformation” 1 August 2006). กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีทางการสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยในประเทศต่าง ๆ ซึ่งประชาธิปไตยสามารถเกิดขึ้นได้ภายใต้บรรยากาศเช่นนี้ โดยประเทศต่าง ๆ มีความก้าวหน้าในประเด็นสาธารณะโดยผ่านประชาธิปไตยทางเทคโนโลยี (Teledemocracy) และที่สำคัญมิติหนึ่งของการสื่อสารทางการเมืองไทยนั้นได้มีกระบวนการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ และกลยุทธ์การสื่อสารแบบใหม่ คือการใช้อินเทอร์เน็ต มาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง และแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของแต่ละฝ่ายไม่ว่าจะเป็น Facebook ,Twitter หรือแม้กระทั่ง Clip ทาง YouTube ที่ต่างฝ่ายก็นำเสนอมุมมองและข้อมูลที่สนับสนุนฝ่ายของตนเองว่าถูกต้อง รวมทั้งการใช้การ VDO Link, Phone-In ในการโต้ตอบกันในการสื่อสารทางการเมืองยุคปัจจุบัน อีกมิติหนึ่งทางการเมือง คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มสังคมออนไลน์ทาง face book และเว็บไซต์ อื่นๆ ที่มีการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมีทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน ได้มีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเสมือนจริงทางการเมือง ตลอดจนการนำข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการสนับสนุนอุดมการณ์ความเชื่อและต่อต้านความเชื่อถือข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่งเป็นเสมือนสงครามข้อมูลข่าวสาร (War of Information) ทำให้เห็นถึงพัฒนาการของการสื่อสารทางการเมืองของประเทศไทย ซึ่งเริ่มจากการสื่อสารแบบทางเดียวมาเป็นการสื่อสารแบบสองทาง และมีการโต้ตอบทางการเมืองมากขึ้น ทำให้เกิดการสร้างการเมืองแบบเสมือนจริง (Virtual Politics) มากขึ้นตามลำดับ การสื่อสารทางการเมืองจากรัฐ

เป็นผู้กุมอำนาจเพียงผู้เดียวมาสู่การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น ยิ่งปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในกระบวนการสื่อสารทางการเมือง จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตในทางการเมือง ทำให้ผู้ศึกษาเห็นว่านอกจากอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการสื่อสารทางการเมืองแล้ว อินเทอร์เน็ตมีลักษณะของความเป็นพื้นที่สาธารณะสมัยใหม่ ที่ผ่านมาการศึกษาอินเทอร์เน็ตกับการเมืองไทยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาถึงการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อ หรือช่องทางในการรณรงค์หาเสียงทางการเมือง (Political Campage) หรือการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการเรียนรู้ทางการเมือง (Political Socialization) อาทิ การศึกษา “การเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาสายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทางอินเทอร์เน็ต” ของ กฤษกร พบศิริ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาบทบาทของอินเทอร์เน็ตในช่วงการรณรงค์หาเสียงทางการเมืองก่อนการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 6 มกราคม 2544 พบว่ามีการศึกษาในประเด็นนี้จำนวนมาก อาทิ การศึกษา “พฤติกรรมสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่ออินเทอร์เน็ต และทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีต่อความรู้ ทัศนคติ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่ ของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในกรุงเทพมหานคร” ของ บุญทริกา เจียงเพชร การศึกษา “ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอินเทอร์เน็ตในการสร้างความตื่นตัวทางการเมือง และพฤติกรรมเปิดรับเนื้อหาข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองบนอินเทอร์เน็ต” ของ วรา วัฒนาจตุรพร และ การศึกษา “อินเทอร์เน็ตและสื่อมวลชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” ของ นลินี สมภพเจริญ และจากการศึกษาของพัสนัย นุตาลัย เรื่องการเมืองของชนชั้นกลางกับการใช้สื่อมวลชน พบว่า ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของชนชั้นกลางในประเทศไทยประกอบด้วยช่องทางการสื่อสารทางการเมืองหลัก ๆ อยู่ 4 ช่องทาง คือ วิทยุ, โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์ รวมถึงอินเทอร์เน็ต ดังนั้น การที่ประชาชนทั่วไปได้รับข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารทางการเมืองจำเป็นต้องมีการพิจารณาอย่างพินิจพิเคราะห์ถึงข้อมูลด้วยความมีเหตุมีผล และรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงทางการเมือง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งรัฐบาล สื่อมวลชน ควรจะมีมาตรการสื่อสารเพื่อสร้างความกระจ่างในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และไขปัญหาข้อสงสัยต่างๆ รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงแก่ประชาชนอย่างเร่งด่วน จากรายงานสรุปผลการจัดทำผลการสำรวจความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง การใช้เครือข่ายสังคมในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองไทยของคนออนไลน์ ของดร.บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ ว่าจากการสำรวจความคิดเห็นคนในเขตกรุงเทพมหานคร 1,494 คน ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์พบว่า ข่าวสารที่คนรับรู้ผ่านทางสื่อออนไลน์นั้นเชื่อถือได้เพียงครึ่งเดียว ร้อยละ 56 ไม่แน่ใจว่าข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์นั้นเป็นข่าวจริงหรือข่าวลวงมากกว่ากัน แม้ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับว่าสื่อออนไลน์ช่วยให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นไปอย่างรวดเร็ว และทันเหตุการณ์ แต่กลับมองว่าข้อมูลที่ปรากฏนั้นกลับสร้างความแตกแยกให้กับสังคมมากขึ้น กว่ามุมมองในการสร้างให้เกิดความสามัคคีกัน ผลสำรวจยังพบว่าสังคมออนไลน์อย่าง Facebook ยังคงเป็น Social Media ที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 1 ถึงร้อยละ 50 รองลงมาเป็น YouTube และ Hi5 ร้อยละ 10 สื่อออนไลน์ทุกแขนงถูกใช้เป็นเครื่องมือติดตามสถานการณ์ทางการเมือง นอกเหนือจากการสนทนาประเด็นการเมืองในกลุ่มเพื่อน รวมทั้งการวิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นทางการเมือง สร้างชุมชนออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำกิจกรรมทางการเมืองในกลุ่มคนที่มีแนวความคิดทางการเมืองคล้ายกัน (ที่มา: <http://www.bangkokbiznews.com>) จะเห็นได้ว่ากระแสของข่าวสารหรือข้อมูลข่าวสารบนอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน ค่อนข้างแพร่หลาย และเกิดการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารได้เร็ว โดยเฉพาะสังคมโลกออนไลน์ (Social Network) หรือสื่อใหม่ (New Media) ที่เข้าไปมีอิทธิพลกับคนทุกเพศทุกวัย

ชนิดที่ว่าหายใจเข้าออกเป็นอินเทอร์เน็ตหรือมองตัวเองผ่านโลกโซเชียลอยู่ตลอดเวลา (ที่มา: <http://mediamonitor.in.th/h/>) และด้วยความสำคัญของการปกครองของกรุงเทพมหานครที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างมาก ประกอบกับเป็นเมืองหลวงที่มีประชากรตามทะเบียนราษฎรกว่า 6 ล้านคน ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2552 และมีความเจริญทางเทคโนโลยี มีความหลากหลายทางสังคม เนื่องจากมีประชากรอพยพจากภูมิภาคเข้ามาประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานครอันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข การสื่อสารทางการเมืองแบบสองทางเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง ที่จะได้นำข้อมูลมากำหนดนโยบาย วางแผนรวมทั้งพัฒนาการปกครองแบบประชาธิปไตยให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาปัจจัยเปรียบเทียบส่วนบุคคลของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึง พฤติกรรมการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานครโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนในกรุงเทพมหานคร

1.4 นิยามศัพท์

พฤติกรรมการสื่อสาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวันที่ทำในการรับฟังวิทยุ การดูโทรทัศน์ เคเบิลทีวี ทีวี่ดาวเทียม การอ่านหนังสือพิมพ์ การอ่านวารสาร นิตยสาร การดู อ่านและเขียนในอินเทอร์เน็ต การพูดคุย การถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์ด้านการเมือง

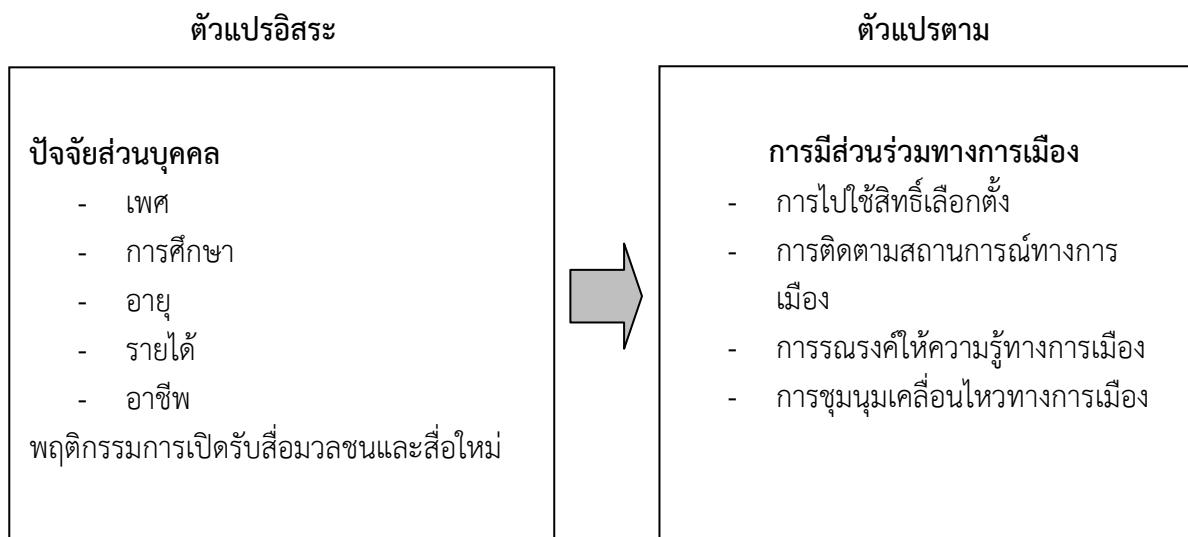
การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิตามระบบประชาธิปไตย เป็นการกระทำที่ต้องเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจและกฎหมายกำหนด เพื่อให้มีสิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐทั้งการเมือง การปกครองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ในที่นี้ได้แก่การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การติดตามสถานการณ์ทางการเมือง การรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองและการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการสื่อสารของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
2. ทำให้เข้าใจถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
3. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
4. ทำให้เข้าใจถึงปัจจัยเปรียบเทียบส่วนบุคคลของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้



1.7 สมมติฐาน:

1. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อใหม่ แตกต่างกัน
2. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อใหม่ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน
3. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน
4. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อใหม่ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
5. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อใหม่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร